

Sygn. akt II CK 265/05

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 grudnia 2005 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Gerard Bieniek (przewodniczący)

SSN Bronisław Czech

SSN Kazimierz Zawada (sprawozdawca)

w sprawie z powództwa K. C. i F. C. przeciwko Z. P. o zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli, po rozpoznaniu na rozprawie w Izbie Cywilnej w dniu 2 grudnia 2005 r., kasacji powodów od wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 29 grudnia 2004 r., sygn. akt I ACa (...),

oddala kasację.

Uzasadnienie

Sąd Apelacyjny zaskarżonym wyrokiem oddalił apelację powodów od wyroku Sądu Okręgowego z dnia 14 maja 2004 r., oddalającego powództwo o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli dotyczącego przeniesienia na rzecz powodów udziału we własności zabudowanej budynkiem mieszkalnym nieruchomości położonej w W., подарowanej przez powodów pozwanemu i jego żonie (córce powodów) w dniu 20 stycznia 1994 r.; u podstaw powództwa leżały twierdzenia o rażącej niewdzięczności pozwanego w stosunku do powodów.

Powodowie jako podstawy kasacyjne przytoczyli naruszenie przez Sąd Apelacyjny art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. oraz art. 898 k.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zarzut naruszenia art. 233 § 1 w związku z art. 382 k.p.c. przez oparcie zaskarżonego wyroku na ustaleniach faktycznych dokonanych w sposób sprzeczny z zasadami doświadczenia życiowego i regułami logicznego rozumowania oraz z pominięciem wszechstronnego rozważenie zebranego materiału dowodowego jest chybiony już choćby z tego tylko powodu, że wspomniane nieprawidłowości skarżący łączą z ustaleniami dotyczącymi faktów nieistotnych dla rozstrzygnięcia sprawy. Zdaniem skarżących, zebrany materiał dowodowy, prawidłowo oceniony, dawał - inaczej niż przyjął Sąd Apelacyjny - podstawy do stwierdzenia, że pozwany nie podejmował prac niezbędnych do utrzymania podarowanej mu nieruchomości w odpowiednim stanie, pomimo iż znajdujący się na tej nieruchomości dom, już nienowoty, wymagał „męskiej ręki”. Gdyby jednak nawet tak było jak twierdzą skarżący, nie mogłoby to samo przez się uzasadniać przypisania pozwanemu rażącej niewdzięczności w rozumieniu art. 898 § 1 k.c. Za będące wyrazem rażącej niewdzięczności w znaczeniu powołanego przepisu uznaje się przede wszystkim takie zachowania obdarowanego, które dotyczą bezpośrednio darczyńcy, i które są podjęte przeciwko niemu w nieprzyjaznym zamiarze. Ponadto, do aktów stanowiących wyraz rażącej niewdzięczności w świetle wymienionego przepisu zalicza się wysoce naganne zachowania obdarowanego skierowane wprawdzie bezpośrednio nie przeciwko darczyńcy, lecz przeciwko osobie jemu bliskiej, dotyczące jednak jednocześnie również samego darczyńcę (por. M. Safjan, w: Kodeks cywilny. Komentarz, red. K. Pietrzykowski, t. II, Warszawa 2005, s. 788 i 789, oraz cytowane tam orzecznictwo Sądu Najwyższego). Zawiedzione oczekiwania powodów co do odpowiedniego zajmowania się przez pozwanego przedmiotem darowizny nie mogłyby więc same przez się, jako nie spełniające wspomnianych wymagań art. 898 § 1 k.c., uzasadniać odwołania darowizny na podstawie tego przepisu. Obdarowany po nabyciu własności podarowanej rzeczy może nią w zasadzie swobodnie dysponować (art. 140 k.c.) bez obawy, że jego zachowanie się w stosunku do rzeczy zostanie zakwalifikowane jako akt rażącej niewdzięczności w rozumieniu art. 898 § 1 k.c.

W świetle powyższych wyjaśnień, za bezzasadny należy uznać także zarzut naruszenia art. 898 k.c. przez błędną jego interpretację przejawiającą się w wykluczeniu uznania za wyraz rażącej niewdzięczności wobec darczyńcy niezgodnego z zasadami

prawidłowej gospodarki działania lub zaniechania obdarowanego w stosunku do przedmiotu darowizny.

Sąd Apelacyjny trafnie również przyjął, że – niezależnie od złożenia przez powodów oświadczenia o odwołaniu darowizny po upływie terminu określonego w art. 899 §3 k.c. - ustalone na podstawie zebranego materiału dowodowego zachowania pozwanego (użycie obraźliwego słowa wobec powoda, popchnięcie go oraz niedopuszczenie do telefonu), choć naganne, nie mogły być uznane za wyraz rażącej niewdzięczności wobec powodów, ponieważ zostały popełnione w uniesieniu i rozdrażnieniu wywołanym przez żonę pozwanego oraz powodów.

Z przedstawionych przyczyn Sąd Najwyższy na podstawie art. 393¹² k.p.c. w związku z art. 3 ustawy z dnia 22 grudnia 2004 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania cywilnego oraz ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2005 r. Nr 13, poz. 98) orzekł jak w sentencji.